

Ahmedur Chowdhury (Bangladéš)

Ahmedur Tutul Chowdhury, je vydavatel, spisovatel a redaktor, narozený roku 1973 v Bangladéši. V roce 1990 začal vydávat časopis *Shuddhashar* (Svobodný hlas), který se brzy stal platformou pro mladé a nekonvenční bangladéšské spisovatele. V roce 2004 otevřel pod týmž názvem v Dháce nakladatelství, které vydává převážně díla progresivních bangladéšských spisovatelů a získalo prestižní ocenění za přínos národní literatuře.

V říjnu 2015 se Ahmedur Chowdhury stal terčem plánovaného útoku mačetou na vydavatele světských autorů: islamisté mu vyhrožovali smrtí a byl jedním z hlavních cílů útoku. Chowdhury přesto pokračoval v publikační činnosti; vydával mimo jiné knihy Avijita Roye, který byl zavražděn v únoru 2015.

Chowdhury v současnosti žije v exilu v Norsku, kam přijel v roce 2016 na rezidenci ICORN ve Skienu. Jeho práce a odvaha byly oceněny řadou cen a uznání.

ukázky přeložil Michal Tallo

Básnik či spisovateľ prebýva vždy na pomedzí domova a mimo domu. Žije totiž v útrobach vlastnej mysle. Z tohto mnohorozmerného príbytku pozoruje život aj viditeľný svet. Keď sa básnik musí presťahovať, ako ozvena ním prestupuje plač za koreňmi, ktoré opúšťa, ale aj ľahostajnosť, nič nové predsa neprichádza. Pod vplyvom vnútorného prežívania je nehybný aj nepokojný. Iste, zdanlivo protichodné myšlienky človeku zamiešajú vnímanie, vytvoríť z nich však zmysluplné slová a vety je nesmierne náročné. Rana na citoch bolí oveľa viac než rana na tele, o tom nepochybujem. Pokiaľ viem, všetci sme utečencami, a každý kút nášho sveta je krajinou každého človeka. Práve preto aj po zmene prostredia stále nachádzam svoju dobre známu oblohu, svoje dobre známe počasie, vône. Áno, posuny v cítení moje písanie ovplyvňujú. Nemožno poprieť, čo ma v týchto dňoch sprevádza – náhle zmeny sveta všade naokolo, fyzické a psychické utrpenie, trauma z neistoty a nestability. Jedného dňa sa tú traumou možno naučím zvládať. Myšlienky vo víre paradoxu sa potom stanú poéziou, krídla vzduchu stranu po strane zapíšem. A potom sa v tomto živote možno zase vyberiem niekam inam. A potom bude mojej mysli chýbať tento ľad, toto prenádherné sneženie, zamrznutá voda v rieke, extrémna zima.

Práva

Svoje práva sám zabalím
Položím na hladinu rieky
Vyhodím do prúdu vetra
Na ústach náplasť
Oslepím vlastné oči
No moja krv ostáva neposlušná
Skáče
Snaží sa preplávať oceán

Skamenený

Pozri na tú výrečnosť na padajúce listy jesennej lásky
Na stenu som zavesil masky ticha
Akoby okrem impozantného umenia na stenách neexistovali zvuky
Krik a stony nás dnes netrápia
Tie steny pokrývajú červené škvrny
Umelci odišli na slogany neostalo miesto

Láska

Preriekneš sa, viem
Viem, preriekneš sa
A predsa, vždy keď pozdravíš
Strhnem sa ako vratký motor
Strhnem sa v sebe
Sedím si na ramene
Kde to začína a kde končí,
Kôň, ó, kôň

Kytica kvetov na krídlach bieleho žeriava
Predsa to však môžeme opäť nazvať láskou
Hoci toto všetko je len podlžnosťou voči zvukom vzduchu.

Na mori

Pri nohách mi stroskotá žiaľ. Smútok mi zvoní na podrážkach. Sledujem more. Sledujem východ slnka, sledujem západ, donekonečna pozorujem lúče svetla skryté za mrakmi, čakám aj na návrat zhľuku oblakov, stratených kdesi v diaľke. Drží sa ma nekonečné ticho, ale cítim, ako sa mi kdesi v hĺbinách opäť prebúdza hluk tisícky zvukov.

Nehybnosť kolabuje pod váhou pochodujúcich nôh v mojej krvi. A predsa som stále na mori. Nesú ma k nemu plávajúce vlaky.

Zranený

Nech vlak odíde

Nech opustí mesto a tajnú bolesť vezme so sebou

Dlhý a hlboký zvuk pískania zanesený v duši

Železná rieka

Železná rieka tečie k moru

Neznáma linka železnice

Jayantika Express za úsvitu

Vlak plný škatúl so snami

Kamsi mieri, stanice sú rozmazané šmuhy,

Železo tečie ako rieka

K vzdialenému moru

Široký rozchod v pohybe, šmuha

V priestore, v prázdnote

Vznášam sa v priestore, v prázdnote

Dvetisíc koľko? Ani neviem

Neviem kde, obrazy okolo mňa preplávajú, mnohé miznú

Putovanie ako náboj vystrelený z katapultu

Nesú ma krvavé krídla, krv a ťažké zranenia

Šialenstvo, nekonečné prenasledovanie, všetko je súčasťou cesty

Prines mi nirvánu

Prines mi nirvánu, ó ústava, ó 71

Výkriky strachu

Srdcervúci nárek a tragické povzdychy

Vlajka a symbol

Milovaná mapa

Pochod za plačúcimi cintorínmi

Bezbranné mangrovníky a človek

Tvoje zlyhanie, nezávislosť, sa mi nepáči

Tvoje škvrny, moja krajina, ma rozrušujú

Tak ma dnes uhas, ó, ústava

Ilúzia

Rána v škole nemusím. Milujem lenivosť. Rád so zatvorenými očami nechávam ručičky hodín, aby sa krútili, zatiaľ čo myslím na hrdinky z dospievania. A predsa chodím do školy. So zalepenými viečkami čítam <অশ্রুত> slzy v orechových očiach mladej učiteľky. Čítam v jej očiach a vždy, keď sa snažím spočítať znamienka na jej brade, pomýlim sa.

Túžba

Pretekám okolo seba ako rieka

Vlna narúša breh ako splašený sloní chobot

A opäť raz nikde nikto, nekonečne pomalá

Osamelá a netrpezlivá rieka, ach, raz tak znovu...

Klam

Vidím ťa, klam, ako kráčaš
Vyprahnutým popoludným tmavého júla
Cestou sa kamsi vytratíš
Popoludnie a večer a noc necháš plynúť
Z oblohy za úsvitu a neprestávajúceho dažďa
Odtrhnem farbu oblakov
Hľadal som ťa slepými očami
Rozdvojil som sa, obkročmo na divých koňoch

Pary na oboch stranách rovníka
Na moje mozgové bunky dopadne júlová obloha
Klam chlípnych obrazov v miestnosti
Občas stožiar
Inokedy slon s klami
Cezúra bezhlavého kohúta
Každú kvapku dažďa som dohnal
No teba, klam, som nenašiel

Na prehliadke som odhalil hrud'

Na prehliadke som odhalil hrud'
Obrátil sa k hlavniam zbraní
Chrbát mi guľky nikdy nezasiahnu
Prevrtajú mi prsia, zájdu tak hlboko, ako len bude potrebné
Na to, aby stenu pomaľovali krvou a dierami
Viem, že túto krajinu riek a ryže
Moja hrud' ešte rozšíri

Kráčam po stopách krvi a guliek
Predo mnou sny a nekonečná zeleň
Dni hojnej úrody

V tvojom meste

Z vlaku vystupujem v tvojom mieste
Z tichého brehu som prečítal riekou a spomenul si na vodu
Mesto sa medzičasom nafúklo
Narástla mu dreň a mäso
Toľko krikľavých billboardov na každom rohu
Rozkoly v chybách
Staré ulice bez citu vydláždili novými kameňmi

Už nenachádzam prašné cestičky
Z popoludní a nocí zmizli dávne lode
Aj ja som raz hľadal lepší preklad života v slumoch
Kráčal okolo výkladov luxusných obchodov v odtieňoch modrej a červenej, spáleného mäsa
Hnev dôstojných metafor, vzdor jazyka
Už nikdy sa do vlastného mesta nebudem môcť znovu ponoriť

Jesenná noc

V tú jesennú noc
O pár metrov ďalej
Deepan v márnici
V nebi urgentného príjmu
My traja

Úklon

Klaniam sa tvojmu stredu
Zabudol som meno boha
Stratil všetku úctu
K prázdnote